

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Kertész Ügyvédi Iroda (fél címe 1 ...ügyintéző: dr. Kertész József Tamás ügyvéd) által képviselt felperes neve (....) felperesnek a dr. Zajdó Zsolt ügyvéd (....) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen formatervezési mintaoltalom bitorlásának megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. október 10. napján kelt, 3.P...../2011/21. számú ítélete ellen az alperes 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, miszerint az alperes azzal, hogy 2010. márciusától 2011 második feléig „Fantasy” és „Carine” márkanévű kádtermékeit forgalmazta és 2011-es nyomtatott katalógusában, valamint a „niagarawellness.hu” alatt elérhető honlapján hirdette, továbbá a „Marina” fantázianévű kádtermékét 2009 márciusától 2011 második feléig forgalmazta, 2012. március 31. napjáig pedig az előbbi helyeken azt hirdette, bitorolta a felperes ..., ... és ... lajstromszámú formatervezési mintaoltalmait. Ezért a bíróság eltiltotta az alperest a további jogsértéstől. Kötelezte, hogy 15 nap alatt szolgáltatson adatot a felperes részére a bitorlással érintett áruk előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében résztvevőkről, valamint az ilyen áruk terjesztésére kialakított üzleti kapcsolatokról. Kötelezte továbbá az alperest, hogy az ítélet megállapításra vonatkozó rendelkező részét a „n....hu” címen elérhető honlapjának nyitó oldalán, fekete keretben, 13-as méretű, Times New Roman betűtípussal 30 nap időtartamra tegye közzé. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Végül kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 100.000 forint perköltséget.

A megállapított tényállás szerint a felperes a jogosultja a ... 4-i elsőbbségű, ..., ... és ... lajstromszámú formatervezési mintaoltalmaknak, melyek tárgyai különböző

kialakítású kádak, illetve sarokkádak. Ismertette, hogy a mintaoltalmakkal védett áruit a felperes „Evolution” (...), „Rosa I.” (...) és „LoveStory” (...) fantázianevek alatt hozza forgalomba. A felperes tudomására jutott, hogy az alperes 2009 márciusa óta „Marina”, 2010 márciusa óta pedig „Fantasy” és „Carine” fantázianeveű fürdőkádakat forgalmaz, azokat nyomtatott katalógusában és a „n....hu” domain név alatt elérhető honlapján reklámozza. A felperes a fenti formatervezési mintaoltalmaival való összetéveszthetőséget állítva az alperest eredménytelenül hívta fel a magatartás abbahagyására.

A felperes módosított keresete formatervezési mintaoltalmait alperesi bitorlásának a megállapítására, a „Marina” kádak tekintetében a bitorlás abbahagyására és mindhárom mintaoltalom tekintetében az alperes további jogsértéstől való eltiltására irányult. Emellett adatszolgáltatásra és elégtétel adásra is igényt tartott, a M... és a M... című lapokban, illetőleg a „n....hu” weboldalának nyitó oldalán kérte a közzétételt. Keresetét a formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény (Fmtv.) 16. és 23. §-aira alapította.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Nem vitatta, hogy a sérelmezett termékeket 2009 márciusától, illetőleg 2010 márciusától forgalmazta és reklámozta, de állította, hogy valamennyi termék forgalmazását 2011 második felében abbahagyta, a „Marina” termékek hirdetése pedig csak technikai okokból maradt az interneten, de onnan is legkésőbb 2012. május 31. napjával lekerült.

Az ítélet kitért rá, hogy az ügyben ideiglenes intézkedés elrendelésére is sor került. Az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla határozatával megerősített 9. sorszámú végzésével részben helyt adva a kérelemnek kötelezte az alperest, hogy hagyja abba a „Marina” elnevezésű kádjai reklámozását, egyben eltiltotta ezen termékek előállításától, forgalmazásától és reklámozásától.

Az elsőfokú bíróság, utalva az Fmtv. 16. § (1)-(3) bekezdéseire, illetve 20. § (1)-(3) bekezdéseire a keresetet túlnyomó részt alaposnak találta.

A bizonyítási eljárás alapján igazoltnak találta, hogy az alperes a kifogásolt kádakat a felsorolt fantázianéven forgalmazta és hirdette, a gyártást azonban a felperes nem bizonyította, így ebben a körben a kereset nem foghatott helyt. A magatartások kezdő időpontját az alperes nyilatkozatához igazította, a „Fantasy” és „Carine” kádak tekintetében 2010 márciusában, a „Marina” termékek esetén 2009 márciusában határozta meg. A reklámozás és forgalmazás befejezését az első két termék körében 2011 második felében látta megállapíthatónak, a harmadik termékre vonatkozó hirdetések pedig legkésőbb 2012. május végén lekerültek a honlapról.

A felperes hiteles lajstromkivonatokkal igazolta, hogy a perbeli formatervezési minták oltalma érvényes, annak ő a jogosultja és az abban szereplő ábrázolásokra hivatkozva pontosan megjelölte azon mintákat, melyek bitorlását sérelmezi. Fényképfelvételekkel pedig azt is igazolta, hogy az alperes milyen külső jegyekkel

jellemezhető kádakat forgalmaz. Az elsőfokú bíróság értékelve a szerző számára a minta kialakításakor rendelkezésre álló mozgásteret az összbenyomás alapján vizsgálta, hogy a formatervezési minták oltalma kiterjed-e a sérelmezett termékekre. Ennek keretében az alperesi termékekről készített fényképeket vetette egybe a lajstromban szereplő ábrázolásokkal megjegyezve, hogy a felek kitanítás ellenére is rendre a saját termékeiket hasonlították össze, így az elemzésbe olyan formaalkotó jegyeket is felvettek, amelyek az oltalommal védett mintáknak nem képezték tárgyát, ezért azokat figyelmen kívül kellett hagyni.

A ... lajstromszámú minta és a „Carine” termék összevetése alapján megállapította, hogy mindkettő tárgya olyan kád, amely azzal jellemezhető, hogy három oldala egyenes, ezek a falhoz illeszkedők, egymásra merőlegesek, a negyedik a faltól távolabb eső oldala a teknő vonalát követően ívelt. A teknő felülnézetben ovális kiképzésű, középen elhelyezve lefolyónyílás, felette fémes túlfolyó látható. Oldallemeze sima felszínű, felfelé kiszélesedő. Ezen jellemzőkön kívül egyik mintának sincs olyan további formai jellemzője, ami az összbenyomást lényegesen befolyásolhatná. Az alperes hivatkozott méretbeli eltérésekre, azonban az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy ezek a vizuális összbenyomást, a test lényeges arányainak megtartása miatt nem érintik. Mindezek alapján a felperes 90.746 lajstromszámú formatervezési mintaoltalma a „Carine” termékre kiterjed.

A ... lajstromszámú mintaoltalom ábrázolásait a „Marina” termékkel viszonyítva rögzítette, hogy mindkettő tárgya olyan aszimmetrikus, előlappal ellátott sarokkád, amely azzal jellemezhető, hogy felülnézetben a derékszögben találkozó két oldalának szélességi-hosszúsági aránya kb. 2:3, e két oldalt egy harmadik, részben íves oldal köti össze; a hosszabbik egyenes oldal felől ívelt kialakítású teknőbe a kád íves oldalán íves kiszögellés nyomul, ezen fémesen csillogó túlcsondulást védő elem van elhelyezve, a derékszögű sarokrészben pedig ívelt, bemélyedő padka van kialakítva. Az egyetlen különbség az előlapban mutatkozik, mert a felperesi mintában ez egy beugró részt tartalmaz, míg az alperesnél ez hiányzik. Ez a megoldás azonban a kád fölé hajlást elősegítő közismert formai megoldás, a tájékozott használó ebből a különbségből nem következtet a termékek eltérő eredetére. Tisztán funkcionális eltérést eredményez a sarokkádnak a mintaoltalom szerinti jobbos, illetve az alperesi termék szerinti balos kialakítása. Nem eredményeznek eltérő összbenyomást az ívek méretében, szögében mutatkozó eltérések, és az arányok azonossága okán nincs jelentősége a csekély méretbeli különbségeknek sem. A felperes „Rosa I.” termékén látható zöld színű íves fogódzkodónak és a fejtámasznak nincs relevanciája, mert ezek a lajstrom szerinti mintának nem részei. Ekként megállapította, hogy a ... lajstromszámú mintaoltalom kiterjed az alperes „Marina” termékeire.

Azonos eredményre jutott a ... lajstromszámú formatervezési mintaábrázolások és a „Fantasy” termék összehasonlítása során is. Megállapította, hogy tárgyak egyaránt olyan sarokkád, amely azzal jellemezhető, hogy felülnézetben a szoba falához illeszkedő, derékszögben találkozó egyenes oldalainak szélességi-hosszúsági aránya kb. 2:3, a teknő elnyújtott szív alakú, valamennyi csúcsa erősen lekerekített.

A teknőben nagyjából középnyúltságánál a kiszélesedő rész irányába, lefele hajló íves kiszögellés látható, a szív forma csúcsánál lefolyónyílás, fölötte túlfolyó van kialakítva. Külső borítólemeze domború felszínű, felfelé kiszélesedő, alul lábazat fut körbe. Ezek a jellemzőkön kívül egyik mintának sincs olyan további formai jellemzője, ami az összbenyomást lényegesen befolyásolhatná. Nem eredményeznek eltérő összbenyomást az ívek méretében, szögében mutatkozó eltérések, és az arányok állandósága okán nincs jelentősége a csekély méretbeli különbségeknek sem. A felperes „LoveStory” termékén látható kerek alakú ülőkék nem részei az oltalmi formának, ezért nem értékelendők.

Az indokolásban kitért rá, hogy bár elfogadható volt az alperes azon védekezése, hogy adott esetben az alkotói szabadság viszonylag szűkre szabott, ezért a minta keltette összbenyomásban a részleteknek fokozott jelentőséget kell tulajdonítani, mert a tájékozott használók ezeket a jellemzőket észlelik, értékelik. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint azonban az egybevetésekből kitűnően ilyen jellemzők nem voltak feltárhatók, ezért az alkotói szabadság korlátozottsága sem zárta ki a minták keltette összbenyomás azonosságának megállapítását. Mindezek alapján az alperes mindhárom márkanévű kádterméke forgalmazásával és reklámozásával bitorolta a perbeli formatervezési mintaoltalmakat. Ezért az elsőfokú bíróság a jogsértést megállapította, az abbahagyás, az eltiltás és az adatszolgáltatásra való kötelezés jogkövetkezményét is alkalmazta. Az elégtétel adás iránti igénynek azonban csak korlátozottan adott helyt, mert a nem vitatott alperesi előadás alapján a jogsértés legfeljebb két tucat terméket érintett, ráadásul az értékesítés területileg is behatárolt volt, nem terjedt ki az ország egész területére, így az országos napilapokban való közzététel iránti kérelem eltúlzott volt.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, amiben annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte.

Előadta, miszerint az elsőfokú bíróság összekeverte a felperes „Rosa I.” és „Rosa II.” fantázianévű termékeit. A felperes által F/4/1. szám alatt csatolt fényképek alapján megállapítható, hogy oltalom alatt ténylegesen a „Rosa II.” kád áll. Ebből következően az elsőfokú bíróság az alperes „Marina” elnevezésű termékét tévesen egy oltalom alatt nem álló káddal vetette össze. Hangsúlyozta, miszerint már az eljárás kezdetén hivatkozott arra, hogy a perbeli áruk vonatkozásában az alkotók szerzői szabadsága igen korlátozott mértékű. Ennek indoka a termékek speciális jellege, a kialakult, de szabványként nem működő méretek, az emberi test által meghatározott formai kényszerűség, emellett a termékek funkcionalitása is nagymértékben korlátozza az alkotói szabadságot. Nyomatékosította, hogy 2010. évi katalógusában maga a felperes is különbséget tesz a saját „Rosa” termékei között. Rámutatott, hogy a „Marina” termék a felperesi „Rosa” termékektől különbözik. A méreteiről egyértelmű, hogy az alperesi termék lényegesen nagyobb a felperesi mintáknál mind hosszát, mind az ívek nagyságát tekintve. A csaptelep ajánlott elhelyezése is máshová esik, mert a felperesi termékeknél a kád sarokrészénél sarokülő helyett csak egy minimális, pár centiméteres mélyedés van. A kapaszkodónál található benyúló ív a „Marina” kádnál hátrébb, a sarokülő

vonalaához közelebb helyezkedik el és a formája is más, továbbá mélysége mindkét „Rosa” kádénál nagyobb. A „Rosa II.” kád fejtámla része kiemelkedik a kád síkjából, az alperesi terméknél pedig egy síkban van a kád szélével. Az előlap kapcsán hangsúlyozta, hogy maga a felperes hívja fel a figyelmet katalógusában arra a lényeges különbségre, hogy a „Rosa I.” és „Rosa II.” kádak az előlapban különböznek egymástól. Tehát az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben az előlap kialakítása nem kizárólag funkcionális, hanem esztétikai, mintaoltalmat érintő különbözőségnek tekinthető. Tévesen ítéli meg a fejtámaszt is, hiszen a felperesi termékekben a kád formájából kerül kialakításra a fejtámasz, amit a kádak oldalnézeti rajza is mutat. Érvelése szerint amennyiben a felperes maga is különbséget tesz a „Rosa I.” és „Rosa II.” kádak között, akkor az alperes által forgalmazott „Marina” kád is kellő, a tájékozott fogyasztó által felismerhető különbözőségű jegyekkel rendelkezik. A felperes által forgalmazott ... lajstromszámú (LoveStory) formatervezési mintaoltalom és a „Fantasy” kádak is olyan lényeges eltérő jegyekkel bírnak, amelyeket a tájékozott fogyasztó meg tud különböztetni egymástól. A felperesi kád egyértelműen kétszemélyes használatra lett kialakítva, míg az alperesi termék alapvetően egyszemélyes kádnak tekinthető. Lényeges különbség, hogy a kádak magassága között majdnem 20 cm a különbség, ezen túl a felperesi kádak ívei sokkal gömbölyűbbek mint az alperesi kád ívei, amelyek inkább élesebbek. Eltérő a lefolyó és túlfolyó elhelyezkedése, valamint a csapok ajánlott elhelyezkedése is. A ... lajstromszámú (Evolution) formatervezési mintaoltalom alatt forgalmazott kád és az alperesi „Carine” termék között lényeges eltérés a méret, hiszen az előbbi 60 cm, az utóbbi 47 cm magas. Az alperesi termék teknője ellipszis alakú, a felperesé szélesebb, a kád széleinek íve elnyújtott. Az utóbbi hátfala meredekebb, míg a „Carine” kádé íveltebb.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira tekintettel.

A másodfokú bíróság a döntést a fellebbezés keretei között bírálta felül, a meghaladó keresetet elutasító rendelkezést az alperes nem támadta, ezért ebben a részében az ítélet jogerőre emelkedett.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást kellő mélységben feltárta és az Fmtv. felhívott rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával jutott arra a meggyőződésre, hogy az alperes megsértette a felperes perbeli formatervezési mintaoltalmaiból fakadó kizárólagos jogait azzal, hogy engedélye nélkül forgalmazta és reklámozta a kifogásolt „Marina, Fantasy és Carine” fantázianevű kádakat. Döntésével és lényegében indokaival a másodfokú bíróság egyetértett.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság összekeverte a felperes „Rosa I.” és „Rosa II.” termékeit és mivel oltalom alatt ténylegesen az utóbbi áll, a „Marina” elnevezésű terméket tévesen egy védelem alatt nem álló káddal vetette össze. A másodfokú bíróság ennek az érvelésnek nem tulajdonított jelentőséget, mert a

határozatból egyértelműen kitűnik, hogy az elsőfokú bíróság nem a felperesi termékekhez, hanem helyesen a mintaoltalmak lajstromképi ábrázolásaihoz viszonyította az alperesi kádakat, a felperesi termékek esetében szükségtelenül tért ki azok lajstromban nem szereplő részleteire, mert ezek az érdemi elbírálás szempontjából közömbösek. Az alkotói szabadságfok kérdésében nem volt osztható a fellebbezés és ebben a körben az ítéleti érvelés sem, mert a fürdőkádkak esetében az alkotói szabadság kevésbé szűk, azt elsősorban az adott korszaka ízlése határozza meg, de ahhoz igazítva számos megoldás képzelhető el, hiszen a per tárgyát képező oltalmi formának éppen a külső megjelenés, a dizájn, az esztétikai élmény a lényege.

Az Fmtv. 20. és 23. §-ai alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a mintaoltalmi lajstromokban elhelyezett felperesi minták és a kifogásolt alperesi termékek között azok egyszerű szemrevételezéssel történő összevetése alapján, a tájékozott használó mércéjével az összbenyomást érintő eltérés nem mutatható ki. A másodfokú bíróság a fellebbezéssel szemben mindenben egyetértett az ítéletnek a mintaoltalmak és az alperesi termékek összehasonlítása során tett megállapításaival, e helyen azok szükségtelen kiegészítése és megismétlése nélkül csupán utal az elsőfokú bíróság részletesen kifejtett és fentiekben ismertetett érveire. Összességében elmondható a sérelmezett alperesi „Marina, Fantasy és Carine” kádokról, hogy nem rendelkeznek olyan egyedi, formaalkotó jellegzetességgel, díszítéssel, színnel vagy egyéb megkülönböztető elemmel, aminek alapján a tájékozott használó biztonsággal elhatárolhatná a termékeket a felperes oltalom alatt álló formatervezési mintáitól. Így még a tájékozott használó esetében is fennáll annak a reális veszélye, hogy az alperesi termékekkel találkozva arra a téves feltevésre jut, hogy ugyanazon gyártó termékeivel találkozott. A fellebbezés elsősorban a méretbeli eltérésekre helyezi a hangsúlyt, azonban ennek nem lehet ügydöntő jelentőséget tulajdonítani. Ugyanis az eltérések olyan csekély mértékűek, hogy az összbenyomást lényegében nem befolyásolják, nem eredményeznek szembetűnő és jól érzékelhető eltérést, különös tekintettel arra, hogy a felperesi minták és az alperesi kádak nem egyazon időben és helyen fordulnak elő, tehát a közvetlen összehasonlításra nincs mód, így legfeljebb csak az emlékezetben élő, sokszor pontatlan képre hagyatkozhat még a tudatosan mérlegelő és tájékozott használó is. Hasonló meggondolásból nem változtat lényegesen az összképen az sem, hogy jelentéktelen eltérés kimutatható a kádak mélysége, íveltsége vagy az előlapok között, mert ezek nem képesek ellensúlyozni az alapvető formai jegyek azonosságát, miáltal kétely nélkül megállapítható, hogy a felperesi formatervezési minták oltalma kiterjed a megnevezett alperesi termékekre. Ezért helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes bitortolta a perbeli formatervezési mintaoltalmakat és megfelelően alkalmazta a jogkövetkezményeket is.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem volt eredményes, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében az alperes köteles megfizetni a felperesnek a másodfokú eljárással felmerült költségét, ami a képviseletét ellátó ügyvéd áfával növelt munkadíját foglalja magában. Ennek összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1), illetve (3)-(5) bekezdései alapján határozta meg.

Budapest, 2013. július 4.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pullai Ágnes s.k.
s.k.
előadó bíró

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea

bíró

A kiadmány hitelül: